

Ekospołeczni. Wszystko co chcielibyście wiedzieć o byciu eko, ale baliście się zapytać.

Informacje o projekcie

Nazwa działania	<p>Zadanie publiczne zrealizowane na podstawie programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich – konkurs FIO 2019, ogłoszony przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, priorytet 2. Aktywne społeczeństwo, działanie 1. Aktywizacja obywateli w sprawach wspólnotowych.</p> <p>Tytuł zadania: „Ekospołeczni. Wszystko co chcielibyście wiedzieć o byciu eko, ale baliście się zapytać.”</p>
Województwo	Małopolskie
Gmina	Zielonki
Nazwa beneficjenta	STOWARZYSZENIE ROZWOJU GMINY ZIELONKI
Czas trwania projektu	kwiecień 2019 - listopad 2020
Zakres projektu	<p>W ramach realizacji dwuletniego projektu Ekospołeczni zrealizowano następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none">• Stworzenie platformy internetowej: W ramach projektu bardzo ważnym aspektem była promocja naszych działań, ponieważ zdecydowana większość z nich była skierowana do społeczności lokalnej, część z nich miała na celu włączenie mieszkańców (instytucje) w te działania. Dlatego tak ważne było postawienie czytelnej i zachęcającej do działań strony internetowej https://ekospoleczni.zielonki.pl/ oraz aktywne i ciekawe prowadzenie portalu społecznościowego. W związku z tym, przygotowano stronę www, a dzięki współpracy z Urzędem Gminy, mogliśmy skorzystać z serwera i domeny zakupionych przez gminę i nie musieliśmy ponosić dzięki temu żadnego kosztu. Strona https://ekospoleczni.zielonki.pl/ jest ważna nie tylko ze względu na promocję i "wizytówkę" projektu, ale również w aspekcie archiwizacji działań podejmowanych w projekcie. To tutaj znajdują się wszystkie materiały wypracowane w projekcie jak konspekty, animacje, książeczki informacyjno-promocyjne, relacje z wydarzeń, trasy rowerowe i ploggingowe, czy raporty ewaluacyjne.<p>Oprócz strony przez cały okres trwania projektu prowadzony był kanał na Facebooku. Zdecydowano, że naczelnym celem jego prowadzenia jest dotarcie z informacjami i działaniami i możliwości włączenia się w</p>

nie do jak największej liczby osób, dlatego nie zakładano nowego kanału, a skorzystaliśmy z kanału Stowarzyszenia Rozwoju Gminy Zielonki (wnioskodawca), który to kanał na przestrzeni ostatnich lat zyskał uznanie wśród mieszkańców na starcie miał już określoną grupę docelową. Dzięki temu nie zaczynaliśmy od zera, a nasze działania od samego początku śledziło wiele osób. Dzięki działalności projektowej ekospołeczni, wskaźniki odwiedzalności i zasięgu kanału osiągnęły niespotykaną skalę. Łączna liczba polubień kanału wyniosła na koniec października 382, z czego w momencie rozpoczęcia projektu w kwietniu 2019 wynosiła 130. Dodatkowo, liczba odbiorców postów w wybranych miesiącach sięgała nawet ponad 5000 osób, a aktywność pod postami 473 osoby (wszystkie dane zostały opisane w raporcie ewaluacyjnym). Dzięki połączeniu działań projektowych w kanał stowarzyszenia uzyskaliśmy dodatkowy atut trwałości projektu. Dzięki realizacji ekospołecznych, wypracowaliśmy bardzo duży kapitał (zasięgi, odwiedzalność etc.) na kanale, który dalej będzie służył mieszkańcom gminy. Dodatkowo, zarówno strona jak i facebook okazały się niezastąpionymi w trakcie pandemii. Były to kanały, dzięki którym możliwe było przeprowadzenie wielu działań i zaangażowanie mieszkańców w działania integrujące. Naczelnym przykładem są tutaj wycieczki rowerowe oraz partycypacyjne projektowanie przestrzeni publicznej - ekoparki wiejskie w Pękowicach i Zielonkach.

Dzięki FB (<https://www.facebook.com/srgzzielonki>) możliwe było stałe informowanie mieszkańców o działaniach, a także koordynowanie tych działań. Mieszkańcy włączali się w te działania potwierdzając swoją "obecność" polubieniami i ruchem na stronie i kanale społecznościowym.

- **Opracowanie materiałów promocyjno-informacyjnych:**

Rezultatem są 3 książeczki, które zostały wydrukowane oraz zamieszczone na stronie internetowej projektu <https://ekospoleczni.zielonki.pl/>. Książeczki zostały tak przemyślane, aby oprócz ogólnej wiedzy z zakresu circular economy i zero waste, mieszkańcy, przedsiębiorcy i NGO mogli znaleźć coś specyficznego dla siebie. W każdej książeczce wprowadzono informacje "jak być eko" jako "zwykły" mieszkaniec i/lub kiedy dana osoba prowadzi wspomniany rodzaj działalności. Dodatkowo, w ramach przedsiębiorców wyróżniono kilka branż, aby nie sprowadzać zasad działania do dużych ogólników. Książeczki zostały zamieszczone na stronie, dzięki czemu mogą zostać w każdej chwili pobrane, wydrukowane i powielane.

Dodatkowo, książeczki były kolportowane na wszystkich wydarzeniach realizowanych w ramach projektu, lokalnych wydarzeniach społeczno-kulturalnych oraz dostarczone do różnych instytucji, jak szkoły, lokalne sklepy, Urząd Gminy. Przedstawiciele NGO i przedsiębiorców otrzymali książeczki do rąk własnych. Należy podkreślić, że w każdym przypadku, na zamieszczoną treść miały wpływ osoby z grupy docelowej. Materiały dostępne:

<https://ekospoleczni.zielonki.pl/ekoksiazeczka-ngo-i-przedsiębiorcow/> ;

<https://ekospoleczni.zielonki.pl/ekoksiazeczka-mieszkanca/>

- **Przeprowadzenie warsztatów szkoleniowych:**

Zorganizowane szkolenia dotyczyły różnych tematów wprost wpisujących

się w celu projektu. Wśród nich, na szczególną uwagę zasługują zajęcia bajkoterapeutyczne, z robotyki, tworzenia chemii domowej i kosmetyków w warunkach domowych, a także zajęcia dotyczące zielonej godziny. Wszystkie zajęcia cieszyły się dużym uznaniem, co obrazują wyniki ankiety ewaluacyjnej. Wszystkie mierzone parametry dostały ocenę wysoką lub bardzo wysoką. Zajęcia często organizowane były w ten sposób, aby udział w nich mogły wziąć rodziny, co dodatkowo było atrakcyjne dla mieszkańców. Pandemia spowodowała, że dwa szkolenia musiały odbyć się online, co w oczywisty sposób utrudniło komunikację i integrację grupy, jednak platformy wykorzystujące dźwięk i obraz w komunikacji zapośredniczonej umożliwiły merytoryczne przeprowadzenie zajęć oraz zadbanie o dobrą atmosferę na nich.

- **Podjęcie działań promujących tematykę projektu wśród przedsiębiorców i NGO z terenu gminy Zielonki:**

W ramach działań odbyły się spotkania integrujące dla przedstawicieli NGO i przedsiębiorców. Oprócz integracji, ważnymi elementami tych spotkań była warstwa edukacyjna i warsztatowa – wspólne opracowanie materiałów informacyjno-promocyjnych skierowanych do sektora biznesu i NGO. Spotkania prowadzili eksperci mający doświadczenie i wiedzę zarówno w temacie ekologii (w najnowszych ujęciach ekonomii obiegu zamkniętego) jak i funkcjonowania małych wspólnot lokalnych. Dlatego pierwsze - najważniejsze - spotkanie prowadził przedstawiciel państwowej instytucji zajmującej się m.in. rozwojem obszarów wiejskich - przedstawiciel Centrum Doradztwa Rolniczego oddział Kraków. Drugie spotkanie poprowadził przedstawiciel firmy, która w ramach projektu zrealizowała kilka szkoleń dla mieszkańców.

Dzięki temu, ekspert mógł już wcześniej dużo dowiedzieć się o lokalnych zwyczajach ekologicznych, poznać ludzi. Dzięki temu, łatwiej było prowadzić (mając np. konkretne przykłady wyniesione z wcześniej prowadzonych zajęć) i przekonać do działań uczestników. W ramach pierwszego spotkania dużą uwagę skupiono na części o kapitale społecznym i warsztatową - tworzenie materiałów. W ramach drugiego spotkania, celem głównym było nawiązanie współpracy, sieciowanie, wymiana pomysłów między przedstawicielami obu sektorów. Dzięki spotkaniu udało się nawiązać kilka konkretnych relacji współpracy.

- **Przeprowadzenie wycieczek rowerowych:**

Wycieczki rowerowe to jedno z tych działań, które ze względu na pandemię musiało zostać zmodyfikowane. Modyfikacja dotyczyła jedynie formy wspólnych wypraw, natomiast nie spowodowała zmiany wskaźników. Opracowano 3 trasy z ekspertem (lokalnym), a następnie poddano je konsultacjom sołtysom. Dzięki temu powstały 3 unikalne trasy wskazujące piękno gminy, Trasy zostały zamieszczone na stronie projektu, dzięki czemu wszyscy chętni mogli je pobrać i wykorzystać.

Archiwizowanie tras na stronie zapewnia trwałość projektu po jego zakończeniu. W związku z tym że nie można było organizować spotkań grupowych, koordynatorzy zdecydowali w porozumieniu z NIW, że nie będziemy realizować wspólnych wycieczek, a raczej zachęcać do

indywidualnych (Rodzinnych) wypraw.

Dzięki temu udało się zachęcić bardzo dużą liczbę osób do wykorzystania opracowanych tras, dzięki czemu mogli poznać kulturowe i przyrodnicze atrakcje gminy, zbliżyć się do swojej małej ojczyzny i budować tożsamość lokalną (zwłaszcza wśród dzieci). Z wypraw otrzymaliśmy wiele zdjęć, a dla chętnych opracowane zostały dyplomy, które dostawał każdy kto zgłosił się (ze zdjęciem z trasy) do nas za pomocą maila lub fb (<https://www.facebook.com/srgzzielonki>). Łącznie wydano ponad 40 dyplomów, zebrano ponad 60 likeów, natomiast nie wiadomo ile tak naprawdę osób skorzystało z opracowanych tras. Można domniemywać że tych osób było dużo więcej, lecz nie każdy zgłosił się po dyplom i nie każdy pochwalił się tym faktem z nami. Mapy dostępne:

<https://ekospoleczni.zielonki.pl/ekospoleczni-w-gminie-zielonka-na-rowery/>

- **Zorganizowanie ploggingu i konkursu na ekologicznego w ramach biegu:**

Organizacja ploggingu była bardzo złożonym zadaniem i wymagała wielu organizacyjnych i technicznych prac. Dlatego do organizacji postanowiono włączyć wolontariuszy. Finalnie opracowano znacznie więcej niż początkowo zakładano. Przygotowano 3 trasy ploggingowe, a zespoły przemierzyły trasę aż z 3 sołectw. Na mecie czekał poczęstunek i nagrody, których również - w ramach przewidzianych środków - udało się kupić więcej, dzięki czemu zainteresowanie ploggingiem było tak duże pomimo sporej niewiedzy ludzi co to jest dokładnie plogging. Na starcie zameldowali się zarówno indywidualni uczestnicy, jak i rodziny i członkowie różnych organizacji lokalnych jako zespoły (np. harcerze), a pomocni w całej organizacji okazali się sołtysi z poszczególnych sołectw, którzy na siebie wzięli odpowiedzialność za zorganizowanie punktów startowych. Mapy dostępne tutaj: <https://ekospoleczni.zielonki.pl/plogging-w-gminie-zielonki-czyli-o-ym-jak-wygralismy-batalie-ze-smieciami/> W ramach ploggingu zorganizowano konkurs na najciekawszy znaleziony śmieć. Jury, w którego składzie byli przedstawiciele Urzędu Gminy i lokalnych NGO wyłoniło więcej niż trzech laureatów, grupując zakupione nagrody wg wieku. Jeden uczestnik (niepełnosprawny) otrzymał w tym zakresie nagrodę specjalną, oczywiście eko.

- **Utworzenie ekoparków wiejskich:**

Utworzenie ekoparków wiejskich w Pękowicach i Zielonkach to drugie ze zmodyfikowanych zadań pod wpływem pandemii koronawirusa. Początkowo, w projekcie nie zakładano utworzenia ekoparków w Pękowicach i Zielonkach, a stawianie altany PET. Jednak sytuacja zmusiła nas do zmiany w porozumieniu z NIW tego działania. Ostatecznie zdecydowano, że zamiast wspólnej budowy jednego obiektu, rozszerzymy (rozproszymy) działania, tak aby zachować aspekt wspólnej pracy i integracji, przy jednoczesnym zagwarantowaniu bezpieczeństwa uczestnikom działań. W ramach działań powstały z udziałem mieszkańców dwa miejsca w gminie, w których kultura i natura spotykają się i gdzie ludzie mogą w naturalnych dla wsi warunkach spędzać czas z rodziną, znajomymi i dziećmi. Wszystkie działania w ramach tego zadania były konsultowane z

	<p>mieszkańcami i/lub były wykonane przez samych mieszkańców. Oczywiście, mieszkańcy otrzymywali od nas niezbędną pomoc przy ciężkich /trudnych pracach, dlatego z udziałem firmy zewnętrznej udało się stworzyć dwa wspaniałe miejsca. Sami mieszkańcy byli zaangażowani w prace ogrodowe, projektowe i tworzenia różnych elementów, np. sami robili i przynosili na miejsce karmniki, budki dla nietoperzy, ścieżkę sensoryczną, czy wierzbowe płotki i pniaki. Dzięki współtworzeniu, mieszkańcy poczuli że to rzeczywiście ich miejsce i sami o nie dbają. Jest to niewątpliwie ważny atut trwałości projektu, gdyż miejsca te będą "żyły" długo po zakończeniu projektu, a mieszkańcy będą mieli poczucie realnego wpływu na to co dzieje się wokół nich, co już przekłada się na chęć podejmowania kolejnych wspólnych działań.</p>
Cel projektu	<p>Celem projektu był wzrost aktywności społecznej w zakresie współdziałania oraz integracja mieszkańców gminy poprzez działania informacyjno-edukacyjne i aktywizująco-integrujące. Tematem wokół którego podjęte zostały działania jest ekologia -produkcja i przetwarzanie odpadów w nowym modelu rozwoju społecznego circular economy. Podjęte zostały działania informacyjno-edukacyjne w celu zapoznania mieszkańców z projektem oraz circular economy. Celem było przekazanie podstawowej, jak i praktycznej wiedzy z omawianego zakresu. Dzięki temu zainteresowaliśmy mieszkańców społecznie ważnym tematem, wokół którego podjęte zostaną dalsze działania pozaprojektowe.</p>
Opis projektu	<p>Projekt „Ekospołeczni” był przede wszystkim ukierunkowany na integrację mieszkańców gminy. Tematem przewodnim, wokół którego mieszkańcy podejmowali wspólne działania była ekologia. Różne warsztaty, zajęcia terenowe, spotkania integracyjne podczas których uczestnicy mieli możliwość poznania i nauki różnych aspektów dbania o środowisko naturalne były doskonałym przyczynkiem do poznawania swoich gminnych sąsiadów. Budowanie społeczności wokół ważnego dla każdego z mieszkańców tematu jakim jest ekologia jest powszechnie znanym mechanizmem. Autorom projektu zależało jednak nie tylko na „akcyjnym zrywie” wokół planowanych w projekcie działań, ale realnym podniesieniu poziomu kapitału społecznego bezpośrednio wśród biorących udział w projekcie mieszkańców oraz pośrednio wśród pozostałych mieszkańców gminy. W związku z tym wypracowane w ramach projektu scenariusze prowadzenia zajęć, trasy rowerowe i ploggingowe, a także powstałe ekoparki w Pękowicach i Zielonkach są dostępne dla mieszkańców również po zakończeniu działań projektowych.</p> <p>W trakcie trwania projektu, zaangażowaną grupą w działaniach stanowili również przedstawiciele NGO oraz przedsiębiorców z terenu gminy Zielonki. Zmiana przyzwyczajzeń po stronie przedsiębiorców, którzy mogą kształtować zachowania konsumenckie swoich klientów była bardzo ważnym elementem zaangażowania różnych stron w rozwiązanie wspólnego problemu związanego z nadmierną produkcją śmieci, zanieczyszczeniem powietrza etc.</p> <p>Ważną wartością przyświecającą działaniom projektowym było uświadomienie jego uczestnikom, że współpraca i zaufanie, czy szerzej kapitał społeczny – jest fundamentem na którym pojedyncze jednostki rzeczywiście mogą przeciwdziałać złożonym problemom i realnie polepszać jakość życia całej społeczności.</p>

Osiągnięte cele szczegółowe

1. Wzrost wiedzy mieszkańców (144) oraz lokalnych organizacji (10 NGO i 20 przedsiębiorców) z zakresu znaczenia kapitału społecznego w rozwoju lokalnym, circular economy i zero waste w ciągu trwania projektu.

Wskaźnik zrealizowano w stopniu spełniającym przyjęte szacunki. Dla mieszkańców zorganizowano 12 warsztatów szkoleniowych, w których udział wzięło 144 osób. Warsztaty odbywały się w 3 opisanych we wniosku projektowym subregionach, tak aby dostępność do nich była jak najlepsza. Tematyka przedstawiana na warsztatach była zróżnicowana i jednoznacznie oscylowała wokół głównego celu realizowanego zadania – łączeniu integracji i aktywności społecznej z działaniami proekologicznymi. Wszystkie zorganizowane warsztaty były ocenione w ankiecie ewaluacyjnej wysoko lub bardzo wysoko. Pandemia utrudniła w niewielkim stopniu realizację warsztatów, dlatego zmuszeni byliśmy zwrócić się do NIW o możliwość przeprowadzenia części zadań online. W przypadku warsztatów dla mieszkańców, dwa warsztaty odbyły się w formie zdalnej. W przypadku NGO i przedsiębiorców, odbyły się dwa spotkania w zaplanowanych terminach, w których wzięło udział 10 przedstawicieli NGO i 20 przedsiębiorców. Ankiety badające poziom zadowolenia ze spotkania wskazują na bardzo wysokie zadowolenie z udziału w tych spotkaniach. Tak jak w przypadku warsztatów dla mieszkańców, tak i w przypadku spotkań skierowanych do NGO i przedsiębiorców, pandemia zmusiła nas do zorganizowania jednego spotkania online.

2. Zwiększenie poczucia integracji społecznej wśród 235 mieszkańców gminy Zielonki

Wskaźnik został obliczony jako suma mieszkańców, którzy bezpośrednio wzięli udział w działaniach podejmowanych w ramach realizacji projektu. Poziom realizacji poszczególnych wskaźników na koniec realizacji projektu wyniósł ponad 100%, tj. w trzech przypadkach (liczba wolontariuszy, liczba odbiorców działań podjętych przy organizacji wycieczek rowerowych oraz ekoparkach wiejskich w Pękowicach i Zielonkach) przekroczyła nieznacznie zaplanowane wartości docelowe. W związku z tym udało się zrealizować wskaźnik zwiększenia poczucia integracji społecznej wśród 235 mieszkańców gminy Zielonki w sposób ponad przeciętny. Przyjęto, że w sposób bezpośredni, działaniami objęto ponad 400-osób. Obliczenia poczyniono w oparciu o następujące założenia: 144 mieszkańców biorących udział w warsztatach 30 przedstawicieli podmiotów (NGO i przedsiębiorców) biorących udział w szkoleniu 75 osób biorących udział w ploggingu 61 osób biorących udział w akcji rowerowej 102 osoby zaangażowane w działania związane z tworzeniem ekoparków wiejskich w Pękowicach i Zielonkach 19 osób zaangażowanych w obsługę projektu RAZEM 433 osób, które w sposób bezpośredni wzięły udział w działaniach projektowych, co znacząco przekracza oszacowaną we wskaźnikach liczbę odbiorców działań projektowych.

	Adresaci Projekt skierowany został do mieszkańców gminy Zielonki, a także do przedsiębiorców lokalnych i działających lokalnie NGO.
Miejsce realizacji	Gmina Zielonki, w podziale na subregiony <ul style="list-style-type: none">• Północny: sołectwa Grębyńce, Brzozówka, Owczary, Korzkiew, Przybysławice, Garliczka, Januszowice;• Centralny sołectwa Garlica Duchowna, Wola Zachariaszowska, Trojanowice, Garlica Murowana, Pękowice, Zielonki z os. Łokietka• Wschodnim: sołectwa Bibice, Bostów-Boleń, Węgrzce, Dziekanowice, Batowice.

Wartość całkowita projektu (zł)	165 906
Dofinansowanie FIO 2019-2020 (zł)	157 206
Udział własny stowarzyszenia (zł)	8 700